

**ÇUMRA
ALİBEYHÜYÜĞÜ'NDE
YATAN BÜYÜK KOMUTAN
TUĞSUZ VEZİR KOÇ
BEKİR AĞA**

SERVET ŞAHİN

***Fransa'yı yendiğimiz Akka Savaşı'nı Taçlandıran
Büyük Komutan Tuğsuz Vezir "KOÇ BEKİR
AĞA'NIN" AZİZ HATIRASINA...***

Çumra Alibeyhüyüğü

Koç Bekir Ağa aslen Konyalıdır. 1751 yılında (Bazı kaynaklarda da 1749 olarak geçer) Mevlâna Dergâhı'nın yakınındaki "*Çelebi Mahallesi*"nde dünyaya geldi. Babası, Mevlâna soyundan Halil Çelebi'dir. Annesi Afife Hatun ise, Karaman'ın İlisra'sındandır (Karaman, Yollarbaşı). Annesi Afife Hatun 1804, babası Halil Çelebi ise 1810 yılında vefat etmişlerdir. Mezarları Konya Üçler Mezarlığı'ndadır.

Konya'nın yetiştirdiği önemli değerler arasında olan *Koç Bekir Ağa* Konya mektep ve medreselerinde okuduktan sonra asker olur, İstanbul'a gider. Orada, yeniçeri ortalarından otuz bire kaydedilir. Mertliği, doğruluk ve

cesurluğu gözden kaçmaz ve ocaklılar arasında *tuğsuz vezir* mertebesine yükselir. Daha sonra ise Karaman ve arkasından Konya'ya Askeri komutan olarak tayin edilir. Burada, askeri teşkilatçılığı sayesinde ünü artar. ***Padişah II.***

Mahmut döneminin Konya askeri birliğinin komutanı olur. (*Yaşar Kiraz, Osmanlı Arşivleri*)

Napolyon Bonapart, Mısır'ı işgal eder, bölgede bulunan İngiliz Donanması ile de zaman zaman deniz savaşları yaşanır. 18.000 kişilik bir Fransız Ordusu Gazze'yi ve Yafa'yı alır, kuzeye doğru ilerler, Hayfa'yı da alır ve 1799'da Akka Kalesi'ni (Hayfa'nın kuzeyinde bugünkü Acre, İsrail sınırları içerisinde, Akdeniz kıyısında Unesco tarafından korunmaya alınmış bir bölge) kuşatır. Kalenin teslim edilmesi için kale komutanı olan 75 yaşındaki Cezzar Ahmed Paşa'ya mektup gönderir ancak Cezzar Ahmed Paşa hiçbirini cevaplamaz sadece küçük bir not yollar ve şöyle der;

“Bu devlet beni, bu kaleyi sana vermem için paşa yapmadı.” O güne dek yenilmez unvanı taşıyan Napolyon, Cezzar Ahmed Paşa'nın Akka savunması karşısında hiç beklemediği bir durumla karşılaşır. Muhasara günlerce devam eder. Napolyon son darbeyi vurmak için kalede yiyecek, içecek ve diğer mühimmat stoklarının erimesini beklemektedir. Napolyon, Akka Kalesini normal yollardan almasının mümkün olmadığını daha muhasaranın ilk günlerinde anlamıştı (*Yaşar Kiraz*).

Napolyon, kaledeki silah, barut, mühimmat ve en önemlisi gıda stoklarının bitmesini sabırsızlıkla beklemekteydi. Bu kale, Fransa ve Napolyon için çok önemli idi; Akka Kalesi'nin düşmesi demek, Arap Yarımadası'nın ele geçirilmesi ve Uzak Doğu'ya (Bangladeş, Çin, Pakistan, Endonzya, Filipinler, Japonya, Kore, Malezya, Moğolistan, Tayland, Vietnam) giden kapıların açılması demekti. Uzak Doğu, bu dönemde, İngiltere ve Fransa'nın karşılıklı çekişmelerinin ana sebebiydi. Bu çekişme ilerde İngiltere-Alman çekişmelerinin de ana unsuru olacaktır.

Çünkü İngiltere Hindistan ve yakın çevresine hükmetmekte ve Uzak Doğu'nun servetini yağmalamaktaydı. Uzak Doğu'nun ve Asya'nın kapıları da Osmanlı İmparatorluğu'nun hükümlerine sahaları içerisindeydi. Batıların bu çekişmeleri haliyle Osmanlı İmparatorluğu'nu da yakından

ilgilendirmekteydi. Bu tür itişmelere ve savaşlara Birinci Dünya Savaşında, Almanların da dahli ile olay başka bir boyuta taşınmış oldu.

Fransa'nın Suriye ve Lübnan üzerindeki bugünkü etkisi işte bu tarihi olayların sonucu olmuştur. Kuşatmanın üzerinden iki ay geçmiştir. Cezzar Ahmet Paşa kahramanca dayanmakta ve muhasarayı kırmak için İstanbul'dan askeri yardım beklemektedir...Padişah'ın emriyle Koç Bekir Ağa'nın bin askerlik “Konya Taburu” ve Rodos'tan gelen 3.000 kişilik “Nizam-ı Cedid Alayı” ile Cezzar Ahmet Paşa'ya iki koldan yardıma gelir.

Koç Bekir Ağa, askerlerine Fransız birliklerini göstererek ilk emrini verir;

-Koman, aslan sütü emmiş yiğitlerim koman..!

Siperlerin diğer ucunda da ihtiyar Cezzar Ahmet Paşa yalın kılıç, askerlerinin başında ceylân gibi sekerek bağıır;

-Koman aslan sütü emmiş gazilerim, koman..!

Sonuç olarak, Napolyon neye uğradığını şaşırır ve kuşatmanın 64. gününde, ani bir geri çekilme kararı alır. Çünkü bu kaleyi ele geçiremeyeceğini anlamıştır. Fransa'nın, Uzak Doğu'yu ve Orta Doğu'yu sömürgeleştirme umudu Akka önünde sönmüştür. Napolyon bu ruh haliyle “Kader beni bir ihtiyarın oyuncağı yaptı” (75 yaşındaki Cezzar (kasap) Ahmed Paşa için) dediği kayıtlara geçmiştir. Napolyon, daha sonra “Akka'da durdurulmasaydım, bütün Doğu'yu ele geçirebilirdim” demiştir.

Napolyon, Paris'te yapılan antlaşmayla, Osmanlıya Sayda ve Mısır'ı bırakmak zorunda kalır. Bütün tarihçiler, Napolyon'a ilk yenilgiyi tattıran komutanın Cezzar Ahmet Paşa olduğu hususunda hemfikirdirler. Üzerinde gerektiği kadar durulmasa da Fransız Ordusu'na karşı kazandığımız Akka Zaferi ile birinci cihan savaşı sırasında Kutül Amara'da İngiliz Ordusu'na karşı kazandığımız Kut Zaferi, Türk tarihinin kayda değer zaferlerindendirler.

Akka'da kahramanlığı ve yiğitliği görülen *Koç Bekir Ağa'nın Konya'ya* döndükten sonra ünü, nüfuz ve itibarı iyice artmıştır. Halkın gözünde bir kahraman olarak tanınıyor ve yoksulları koruyan cömert bir insan olarak seviliyordu. Ama devlet katında ondan rahatsız olanlar ve onu kıskananlar vardı. Onun var olduğu ve sevildiği bir muhitte, *Konya ve Karaman* vilayetlerinde devlet idare eden vali ve kadı statüsündeki yerel yöneticiler istedikleri gibi at oynatamıyorlardı..

O sıralarda *Konya'ya Abdurrahman* adında zalim bir kadı gelmiştir. Kadı ortalığı kasıp kavurmakta, asıp kesmektedir ve halk buna dayanamaz haldedir. İstanbul'a yazılıp çizilir, Padişaha ricacı adamlar gönderilip, kadıyı görevden alması istenir. Padişah, Kadı Abdurrahman'ı görevden alır; fakat aradan uzun zaman geçmeden **II. Mahmut**, Kadı Abdurrahman'ı iki tuğlu vezir ve vali ünvanıyla tekrar *Konya'ya* gönderir. Bundan cesareti alan eski kadı, yeni Vali Abdurrahman'ın içi, öç ateşiyle yanıp tutuşmaktadır.

Önceki olaylarla ilgisi olduğu gerekçesiyle *Koç Bekir Ağa'ya* dış bilemektedir. Yine zulüm yapmaya başlamıştır. *Koç Bekir Ağa* duruma yine müdahale eder, Valiyi etkisiz hale getirir. Vali durumun ciddiyetini anlar ve *Koç Bekir Ağa'ya* yalvarıp yakarır. Konya'da durmayacağına namus ve Allah'ın üzerine yemin ederek *Konya'dan* kaçır. (Kaçarken Ilgın ilçesinde başka bir olaydan dolayı öldürülür. (Yaşar Kiraz)

Kadı'nın yakınları ve adamları tarafından olaylar İstanbul'a yanlış aksettirilir, yalan yanlış bilgiler verilerek padişah yanıltılır. Vali Abdurrahman'ın Ilgın'da öldürülüşünün sorumluluğu *Koç Bekir Ağa'ya* yıkılır. *Çarhacı Ali Paşa, 1809 yılında Konya valiliğine* tayin edilir.

Eline de *Koç Bekir Ağa'nın* katline dair bir ferman verilir. Vali maiyetiyle birlikte *Alibeyhüyüğü'ne* gelir. *Koç Bekir Ağa* valiyi karşılamaya çıkar. Bugünkü *Alibeyhüyüğü Mezalığı'nın* olduğu yere çadırını kurdurtan vali, bir ara abdest almak bahanesi ile çadırdan çıkar, *Koç Bekir Ağa'yı* çadırında yalnız bırakır. *Vali dışarda iken Valinin çadırı içinde namaza* duran *Koç Bekir Ağa, Valinin adamları eliyle secdede iken urganla* boğulur. ***Koç Bekir Ağa'yı, katledildiği ve öldüğü yere defnederler.*** (Sene: 1811). Ruhu şad olsun.

Hem askerlik mesleğindeki kahramanlıkları hem de yüksek insani vasıflarıyla askerler arasında ve *Konya-Karaman* halkının nezdinde müstesna bir yer edinen bu güzel insan mutlaka anılmalıdır. *Tüm hayatı boyunca hem vazife aşkı hem de hak, hukuk ve adalet duygusu zirve yapmış bu örnek şahsiyeti hafızalarda yaşatmalı ve yeni nesillere anlatmalıyız.*

Alibeyhüyüğü'nün yetiştirdiği, değerli ***eğitimci-yazar aziz dost rahmetli Yaşar Kiraz Beyefendi'ye*** tüm Çumralılar ve *Alibeyhüyüğü* halkı teşekkür borçludur. *Koç Bekir Ağa'yı* yeniden keşfetmeliyiz. Mazinin derinliklerinde kaybolmuş gitmiş erdemli insanlarımızı hatırlamak ve onları anmak boynumuzun borcu olmalıdır. Böyle örnek şahsiyetler, yeni kahramanların doğuşuna vesile olacaktır. *Koç Bekir Ağa'nın* ardında bıraktığı evlatlarına

selam olsun.
Kahramanlarımız daima kalbimizde yaşayacaktır.

Koç Bekir Ağa, Çumra ve Alibeyhüyüğü halkına emanettir. Alibeyhüyüğü beldemizdeki mezarının mimari bir eser olarak yeniden yapılandırılması ve abidevi bir hüviyete kavuşturulması çok yerinde bir hizmet olacaktır. 20 Mayıs 2026, Akka Zaferi'nin 227. yıldönümüdür. Bu zaferin en önemli kahramanlarından birisi olan **Koç Bekir Ağa'nın mezarı**, Çumra ve Alibeyhüyüğü halkıyla beraber, Türkiye'de yaşayan tüm insanların ziyaretine açılmalıdır. Bu konuda yöneticilerimizin desteğini bekliyoruz. **Koç Bekir Ağa etkinlikleri Çumra'nın ve Alibeyhüyüğü'nün** tanınırlığına ve turizminin gelişmesine de çok faydalı olacaktır. *Konya Yenigün Şehrin Hafızası Dergisi*

